

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини»
Кафедра екології та зоології



«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
науково-педагогічної роботи

Тетяна МАРІНЕНКО
_____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

для студентів

галузь знань	<u>10</u>	<u>«Природничі науки»</u>
спеціальність	<u>101</u>	<u>«Екологія»</u>
освітній рівень	<u>бакалавр</u>	
освітня програма	<u>«ЕКОЛОГІЯ»</u>	
вид дисципліни	<u>вибіркова</u>	

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	VII
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **Ірина НЕТРЕБА, к.е.н., доц. кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності**

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник (и): Ірина Олександрівна Нетреба, канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності економічного факультету

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри екології та зоології

_____ (Анатолій ПОДОБАЙЛО)
(підпис)

Протокол від «16» травня 2022 р. за № 15

Схвалено науково-методичною комісією

ННЦ «Інститут біології та медицини»

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Протокол від «23» 06 20 22 року за № 5

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія СКРИПНИК)

«23» 06 20 22 року

1. Мета дисципліни – сформувати у майбутніх фахівців сучасне економічне мислення та систему спеціальних знань у галузі управління діяльністю підприємств, засвоєння студентами основних теоретичних положень та вироблення необхідних практичних навичок, що дозволяють ефективно здійснювати аналітично-управлінську діяльність на підприємстві. Дисципліну сфокусовано на формуванні у студентів здатності ідентифікувати та вирішувати управлінські задачі в організаціях різних типів, застосовуючи широке коло методів й інструментів.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Успішне опанування курсів «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства».*
2. *Знання теоретичних основ макро- та мікроекономіки, історії економіки та економічної думки, психології, соціології, економічної теорії.*
3. *Вміння аналізувати наукові джерела та статистичну інформацію, обробити дані й розрахувати основні економічні показники.*
3. *Володіння елементарними навичками: користування MicrosoftOfficeWord, MicrosoftOfficeExcel, MicrosoftPowerPoint.*

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна «Менеджмент» належить до переліку дисциплін вільного вибору студента. Навчальна дисципліна вивчає сутність поняття менеджмент; інтегровані підходи до менеджменту; еволюція теорій, концепцій та шкіл менеджменту; закони й принципи управління; сучасні концепції менеджменту; сучасний погляд на визначення організації в суспільстві та економіці; середовище організації та його аналіз; питання класифікації функцій менеджменту та їх ролі в управлінні (планування, організація, мотивація, контроль); сутність та види планування в управлінні; організаційне проектування та його етапи; класифікація організаційних структур та способи їх побудови; мотивація й стимулювання; змістовні та процесуальні теорії мотивації; поняття та зміст контролю в менеджменті. Також розглядаються керівництво, влада й лідерство як інструменти менеджменту; значення інформації та комунікацій в управлінні, особливості, моделі та методи прийняття рішень в менеджменті; специфічні риси стратегічного планування і контролю; методи управління конфліктами і стресами в колективі.

Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями дисципліни є:

- розкриття сутності, змісту і значення менеджменту в діяльності сучасних підприємств;
- ознайомлення майбутніх фахівців з основами управління організаціями;
- оволодіння студентами практичними навичками в сфері управління організаціями різних видів економічної діяльності.

Згідно вимог Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 10 «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія») дисципліна забезпечує набуття студентами таких *компетентностей*:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;

загальних:

ЗК02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

фахових:

ФК16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук;

ФК19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

Програмними результатами навчання є: ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами; ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень; ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення; ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати суть менеджменту, форми і зміст управлінської діяльності, етапи процесу менеджменту, національні, культурні, соціально-психологічні та ін. особливості й аспекти управління в сучасних умовах	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота 1 і 2, виступи на семінарах</i>	20
1.2	Знати форми, методи та інструменти управління, існуючі стилі керівництва, форми влади та концепції лідерства, методичний інструментарій менеджера у різних функціональних сферах	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота 1 і 2, виступи на семінарах</i>	20
2.1	Вміти правильно визначати суть та зміст процесів управління, керівництва та адміністрування	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота 1 і 2, виступи на семінарах</i>	20
2.2	Вміти діагностувати колектив з метою підбору ефективних методів й інструментів впливу на нього, а також налагодження комунікаційних каналів	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота 1 і 2, виступи на семінарах</i>	20
3.1	Вироблення у студентів практичних навичок роботи в групі, демонструвати вміння взаємодіяти з людьми та впливати на їх поведінку, аргументувати власну точку зору в дискусії на основі етичних міркувань	<i>Семінар, самостійна робота</i>	<i>Виступи на семінарах</i>	10
4.1	Приймати і обґрунтовувати рішення щодо вибору стилю керівництва, методів контролю, координації та мотивації персоналу з метою досягнення спільних цілей	<i>Семінар, самостійна робота</i>	<i>Виступи на семінарах</i>	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.	+	+			+	
ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.	+	+	+			+
ПР09. Демонструвати навички оцінювання не передбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.		+				
ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.	+	+		+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Модульна контрольна робота 1: РН 1.1–2.2 – 20 / 10 балів.
2. Модульна контрольна робота 2: РН 1.1–2.2 – 20 / 10 балів.
3. Виступи на семінарах (індивідуальні самостійні завдання, виконання та захист презентацій, практичні завдання з елементами дискусії): РН 1.1–4.1 – 60 / 30 балів.

- підсумкове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання. Оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки (60 балів і вище та «зараховано») є написання модульних контрольних робіт.

Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

7.2 Організація оцінювання:

Модульні контрольні роботи 1 і 2 проводяться після завершення лекцій з розділів 1 і 2 відповідно. Оцінювання роботи на семінарських заняттях здійснюється протягом семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№	Назва тем	Кількість годин			
		Лекції	Семі- нари	Конс.	С/Р
Розділ 1. Теоретичні основи менеджменту					
1.	Менеджмент як наука, практика та мистецтво управління.	2			
2.	Розвиток науки управління. Школи менеджмент.		2		
3.	Середовище функціонування організацій.				10
4.	Управлінська діяльність і менеджери.	3			
5.	Методи менеджменту.		2		
6.	Планування як функція менеджменту.				15
7.	Функція менеджменту – організація.	2			
8.	Мотивація як функція менеджменту.		2		
9.	Контроль як функція менеджменту.				15
Модульна контрольна робота 1			1		
Розділ 2. Практичний інструментарій менеджменту					
10.	Інформація і комунікації в менеджменті.	2			
11.	Керівництво і влада в менеджменті.		3		
12.	Лідерство в менеджменті.	3			
13.	Прийняття рішень в менеджменті.		3		
14.	Стратегічне управління і планування.	2			
15.	Управління конфліктами, змінами і стресами.				20
Консультації				2	
Модульна контрольна робота 2			1		
ВСЬОГО		14	14	2	60

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекції – **14 год.**

Семінари – **14 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

Консультації – **2 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Анісімова Л.А., Жилінська О.І. Менеджмент. Практикум: навч. посіб. 2-ге видання. – К.: ТОВ «Київдрук», 2018. – 237 с.
2. Білорус Т. В. Основи менеджменту: Навчальний посібник / Т.В. Білорус. – К.: Атіка, 2009. – 160 с.
3. Менеджмент для бакалаврів : [підручник]: у 2 т. / Т. 1: Менеджмент для бакалаврів [за ред. О.Ф. Балацького, О.М. Теліженка]. – Суми : Університетська книга, 2009. – 605 с.
4. Міждисциплінарний словник з менеджменту / за ред. Д.М. Черваньова, О.І. Жилінської. – К.: Нічлава, 2011. – 624 с.
5. Нетребя І.О. Основи менеджменту: навч. посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. – 170 с.
6. Нетребя І.О. Менеджмент. практикум: навч. посібник. – К.: Наукова столиця, 2020. – 150 с.
7. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: підручник. Видання 3-тє, перероблене і доповнене / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К.: “Кондор”, 2016. – 664 с.
8. Паливода О.М. Організаційно-управлінські засади інноваційного розвитку промисловості на основі мережевих структур: теорія, методологія, практика: монографія. – К.: Кондор-видавництво, 2017. – 360 с.
9. Руденко О. М., Штурхецький С. В., Шершньова О. В., Філіпова Н. В. HR-менеджмент у публічному управлінні: навч. посібн. / Руденко О. М., Штурхецький С. В., Шершньова О. В., Філіпова Н. В. – К. : Кондор-Видавництво, 2017. – 124 с.
10. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 104 с.

Додаткова:

1. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник / Н. Я. Михаліцька, М. Р. Верескля, В. С. Михаліцький. – Львів: ЛьвДУВС, 2019. – 320 с.
2. Буднік М.М., Курилова Н.М. Управління змінами: Підручник / М.М. Буднік, Н.М. Курилова. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 226 с.
3. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини: курс лекцій / О.А. Грішнова. – К.: ІПК ДСЗУ, 2017. – 98 с.
4. Тихомирова Є.Б. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник / Є.В. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – 2-ге вид., випр. – Суми: Університетська книга, 2018. – 240 с.
5. Управління організаційним розвитком підприємства: [Навч. посібн] / В. П. Горьовий, Ю.В. Біляк, М.О.Самофалова – К.: ЦП «Компринт», 2019. – 360с.
6. Черваньов Д.М. Менеджмент. Терміни, тести, вправи, завдання, навчальні конкретні ситуації (кейси), проблематика курсових, випускних, дисертаційних робіт: Підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 853 с.
7. Черваньов Д.М., Названова Л.М. Менеджмент // Навчально-методичний комплекс. – К.: РВВ ІМФ, 2007. – 120 с.
8. Шегда А.В. Менеджмент : [підручник] / А.В. Шегда. – К.: Т-во «Знання», 2004. – 687с.
9. Управління проектами: навч. посіб. / Мостенська Т.Л., Лобунець Т.В. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. — 132 с.
10. Velte P. Sustainable management compensation and ESG performance – the German case / P. Velte // Problems and perspectives in management. – 2016. – Vol. 14, Iss. 4. – С. 17-24.